

V á c l a v V o t r u b a

INSOMNIE

INSOMNIE

Václav Votruba

**„Vídám mrtvé lidi. Neví, že jsou mrtví.“
(Cole Sear)**

I

20. září 2017

České Budějovice

Člověk, který nemůže usnout, je nejosamělejší lidskou bytostí vůbec. Už si nepamatuji, kde jsem tuto větu četl poprvé, možná v Nespavosti od Stephenha Kinga. Vlastně ani nevím, jestli zněla přesně takto, ale to vůbec nevadí. Podstata by měla být stejná. Nespavost rovná se osamělost. Jednoduchá matematika. Fakt, který mohu potvrdit z vlastní zkušenosti. Nikdy jsem se necítil osamělejší než na konci léta roku 2015, kdy u mě insomnie vyvrcholila. Kdy došla za únosnou mez, zatnula drápy, rozhodla se mi zničit život...

Proč osamělost, když vedle vás leží milující žena, v postýlce dítě a na zemi v pelíšku pes? Protože oni si krásně chrupkají, zatímco vy civíte do zdi, snažíte se jak pitomci počítat ovečky, potíte se, každou minutou propukáte větší a větší hysterii a nakonec... vidíte duchy. Nebo jen přeludy? Stíny?

Dovolte mi vyprávět můj příběh, možná vás z něj bude mrazit, ale to je v pořádku. Lidé mají rádi, když se jim po zádech valí sněhová koule plná děsu. I já byl takový, hltal jsem duchařské horory

a četl hrůzné knihy. Ano, temnota nás svým způsobem přitahuje. Vlastně si nedokážu vysvětlit proč, když je lepší být od ní co nejdál. Ale to je vlastně ono. My se děsů a přízraků rádi letmo dotýkáme, respektive jen přihlížíme. Řekněme, že je to zakázané ovoce. Jenomže jakmile paranormální jevy naplno vstoupí do našeho života, už to taková legrace není.

Že jsem odbočil od nespavosti? To je jen zdání...

1987 – 2006

Domážlice

Abý bylo mé vyprávění kompletní, musím se vrátit do dětských let. Narodil jsem se v Domážlicích v západních Čechách, kde jsem následně strávil dětství a pubertu. Nevím, jak daleko sahá má paměť, vzpomínky se prolínají, žijí si vlastním životem, avšak s nespavostí a nočními aktivitami, nebo jak to jen napsat, jsem měl zkušenosti již od raného věku.

Moc dobře si pamatuji na noci, kdy jsem se lepil na chladnou zeď, ke které byla má postel přiražená. Nesnesl jsem pohled do temné místnosti, na siluety, které vypadaly, že se hýbají, že po mně „jdou“. Ne, přimáčkkl jsem se obličejem k omítce, pevně zavřel oči a doufal, že si mě nikdo a nic neodnese.

Faktem je, že můj otec miloval hororové filmy... A já chtěl být jako on! Jakmile se naskytla příležitost, už jsem mu koukal za ramenem, večer prosil, ať mě nechá u televize aspoň na chvíli. Když jsem byl malinko starší, už jsem se na nic neptal. Sotva jsem se ocitl doma sám, okamžitě jsem startoval video a vytahoval „véháesky“. Hltal jsem všechny ty Noční můry v Elm Street, Pátory Thomase a Evil Dead. Byly to šílené jednohlasné kopie, dnes by se asi mladí divili, na co jsme byli schopni se dívat, ale tenkrát to prostě bylo něco!

Pátek 13... Uf, jak moc jsem se toho filmu bál! A dodnes to mám v sobě. Když vidím Jasona, jak pochoduje po lese, mám zkrátka divný pocit. Z dětství si však nejvíce pamatuji již zmíněnou Noční můru v Elm Street. Ne že by se mi líbila víc než ostatní snímky, ale Freddy, ten mě po nocích pronásledoval nejvíce... Vím, je to paradox, když je právě na takové mytologii, tedy přízraku, který zabíjí své oběti ve spánku, série postavena. Možná právě proto mě popálený muž s pěkně ostrou rukavicí navštěvoval nejvíce. Podvědomě jsem věděl, že právě on je toho schopný.

Chtěl jsem mu utéct... Ale nešlo to. Podlaha se měnila v tekutý písek, a když ne, tak se mi kolikrát stalo, že mě cosi otočilo a já běžel Freddyemu přímo do náruče. Nevzpomínám si, jestli mě někdy v těchto snech „dostal“, ale s jistotou vím, že jsem se často budil, mokrý až na zadku, vystrašený a rozechvělý. Okamžitě jsem se přitulil ke zdi, mému ochrannému valu... a zavřel oči. Když totiž zavřete oči, bubáci zmizí. Věděl jsem to. A vím i dnes.

Když mi bylo zhruba deset, nastoupila na scénu náměsíčnost. První zkušenost je jak z nějakého filmu od Jamese Wana. Samozřejmě si z ní nic nepamatuji, ale z vyprávění rodičů mě mrazí ještě dnes. O to více se divím, že oni to vzali celkem s poklidem. Ano, nic jsem neudělal, nemluvil jsem nějakým dávno zapomenutým jazykem, nenadnášel jsem se ve vzduchu, ale uznejte, že když vaše dítě přijde zhruba o půlnoci do obývacího pokoje,

u dveří „zamrzne“ a civí na vás prázdňým pohledem, moc příjemné to není.

„Copak?“ ptala se údajně máma.

Nic. Zíral jsem jak tupá ovce, co jde na porážku.

„Jdi spát,“ poručila mi.

V tu chvíli jsem se na ni podíval. I když podíval... Prostě jsem na ni natočil hlavu. V očích a ve tváři jsem neměl jedinou emoci.

„Jdi spát,“ zopakovala a už se zvedala z křesla.

Jako duch jsem se prý otočil a klidně odešel k sobě do pokoje. Lehl si a přikryl se. Když mě rodiče o několik sekund později kontrolovali, tvrdě jsem spal.

Můj čtyřletý syn také v noci putuje. Kolikrát za námi přijde do obývacího pokoje, jenomže vždycky buď malinko pofňukává, nebo hlásí, že má žízeň, či prostě nechce být sám. Že by se ale otevřely dveře, on by v nich stál jak zombie a pak beze slova odešel, to jsem ještě nezažil.

Má náměšičnost nebyla příliš častá, ale občas se stalo, že jsem se nepřítomně procházel po bytě. Nikdy jsem ale nic nezpůsobil, prostě jsem jen bloudil. Děsivá ovšem byla situace, kdy mě máma našla, jak v tomto stavu vyhlížím z okna v dětském pokoji. Vzhledem k tomu, že jsme bydleli ve čtvrtém patře panelového domu, tady veškerá legrace skončila. Rodiče okna zajistili. Pád z takové výšky by byl zajisté smrtelný.

Pravdou je, že někdy ve čtrnácti letech jsem s touláním po pokojích přestal. Myslím, že si naši oddychli. Já si z těchto nočních dobrodružství samozřejmě nic nepamatuji, když už na ně rodiče vzpomínají, většinou se smějí. Že jim ale bylo do smíchu už tenkrát, o tom pochybuji.

II

březen 2012

České Budějovice

Vždycky mě přitahovaly starší domy. Vlastně mě vábí všechno, co už má za sebou delší historii. Něco si pamatuje. Byt na Žižkově třídě v Českých Budějovicích jsem si tedy zamiloval okamžitě. Sice před lety prošel rekonstrukcí, ale do té majitelé příliš neinvestovali, prostě jen udělali to nejnutnější. Chodba domu byla celá zašedlá, potměšlá, rozsáhlý sklep vlhký a skutečně strašidelný, půda zanedbaná a posetá holubími výkaly. Součástí objektu byla také zahrada, ale tu lidská noha pravděpodobně nenavštívila už několik let. Příroda si zde žila vlastním životem, zkrátka kousek divočiny uprostřed krajského města.

Má přítelkyně, ke které jsem se stěhoval, byt kdysi zdělila po své babičce. Vyhovoval jí, ač byl vlastně velmi malý. Neměl ani 50 metrů čtverečních. Svým způsobem se jednalo o 1+1, avšak místnost bylo rozdělena překližkou, tudíž jsme měli obývací pokoj a ložnici zvlášť.

Zajímavostí je, že i když v domě bydlely další tři rodiny, s místními lidmi jsem se potkával jen málokdy. Dům působil velmi prázdně, osaměle, posmutněle... A to i zvenku. Jeho zevnějšek vlastně dokonale korespondoval s vnitřkem. Šed' a stáří.

První měsíce byly krásné. Aby ne, člověk si budoval nové hnízdečko, těšil se z každé maličkosti, žil jen pro toho druhého. Na problémy a hlouposti nebyl čas...

Tehdy se mi spalo dobře. Ani mi nevadil hluk z rušné ulice, kde každou chvíli projížděly trolejbusy a pokřikovali lidé vracející se z nějaké z nedalekých hospod. Bylo mi 25 let a užíval jsem si života, rozhodnutý, že mě jen tak něco nevykolejí...

Žižkova třída

4. května 2012

České Budějovice

Byl to nesnesitelný rachot, spíše bzukot. Už třetí noc za sebou mě probouzel. Nedokázal jsem zjistit, odkud ten nepříjemný zvuk vychází. Potichu jsem našlapoval po bytě a pátral. Zdálo se, že epicentrem je kuchyně, ale ač jsem prozkoumal každý centimetr čtvereční, nepřišel jsem na to.

Noční šmejdění mi nebylo příliš příjemné. Světlu v kuchyni vždycky trvalo několik vteřin, než naskočilo, takže člověk stál v místnosti chvíli v absolutní tmě. Ano, mohl jsem si rozsvítit v předsíni, ale nechtěl jsem budit přítelkyni, která zmíněný zvuk prozatím ještě nezaregistrovala. Dveře, které by ložnici od předsíně oddělily, jsme neměli, což mi ostatně také nebylo úplně po chuti. Hledět v noci do temnoty malé místnůstky, které dominovaly staré a PROSKLENÉ vchodové dveře... ne, to nebylo nic pro mě.

Zvuk ustal jako po lusknutí prsty. Ta úleva! Určitě to byla elektrina... Starý dům, staré rozvody... Potřebovaly by rekonstrukci, to mi bylo jasné, ale peněz jsme příliš neměli, takže to zatím nebylo na pořadu dne.

„Miláčku,“ ozvala se Eliška, když jsem lezl zpátky do postele, „kde ses toulal?“

„Probudil mě nějaký zvuk,“ zašeptal jsem. Cítil jsem, jak mi v tu chvíli přeběhl mráz po zádech. „Ty jsi nic neslyšela?“

„Ne. Vůbec nic...“

„Možná se mi to jen zdálo,“ odpověděl jsem. Věděl jsem, že lžu sám sobě.

Kolem čtvrté hodiny se ten úděsný bzukot vrátil. Jak nějaký otravný hmyz. Vyletěl jsem ze spaní, posadil se v posteli a zmateně se rozhlížel po místnosti, respektive po siluetách nábytku, nic víc vidět nebylo. Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, co se děje... Ten zvuk... Nenáviděl jsem ho!

Lehl jsem si na bok a zíral do tmy. Nechtěl jsem se zvedat, neměl jsem energii ani chuť dál pátrat po zdroji bzučení. Mohl mi vlézt na hrb.

Jenomže minuty utíkaly a mé rozrušení plynule přecházelo v agresivitu. Mírnou, ale nepopíratelnou. Praštil jsem demonstrativně pěstí do zdi. Musel jsem se tomu sám zasmát. Hluboká noc, kdy ani z ulice se neozývá jediný živáček a já čumím jak sůva a vybíjím si zlost na stěně vedle postele. Byla to hloupost, ale nějak jsem páru upustit musel.

S Eliškou to ani nehnulo. Naopak si malinko chrochtla a mně se v tu chvíli zvýšil tep. Rychlé a silné bušení srdce mě v následujících letech provázelo snad každou probdělou noc. Tehdy to pro mě ale byla novinka, která mě ještě více znervózňovala.

Uběhla další půlhodina a bzučení neustávalo. Měl jsem chuť Elišku probudit, dokázat jí, že máme v bytě problém. Když jsem ale viděl, jak andělsky odfukuje, neměl jsem to srdce vytrhnout ji ze snění. Ne, na tuto bitvu jsem byl sám.

Vylezl jsem z postele a opět se nasměroval do kuchyně. Ve tmě se zdála větší než za světla. Rozhodl jsem se, že nebudu rozsvěcovat. Sice mě to malinko děsilo, ale uklidňoval jsem se, že jsem dospělý. A dospělí na bubáky nevěří...

Snažil jsem se být co nejvíce potichu, ale podlaha chvílemi vrzala tak silně, že přehlušovala i to otravné bzučení. Připadalo mi, že sténá, soucítit jsem s ní.

Musela to být lednička... Co jiného? V předešlém bytě jsem měl starou chladničku, která nejrůznějšími zvuky neustále dávala najevo, že je před smrtí.

Jenomže v tomto případě to lednička nebyla. Když jsem ji otevřel, jen mírně vrněla. Byl jsem nešťastný. To nedokážu poznat, odkud vychází zvuk? Nechápal jsem a do pěti do rána jsem v posteli kroutil hlavou. Poté bzučení ustalo. Konečně jsem upadl do hlubokého spánku, ze kterého mě o hodinu a půl později vytáhl nekompromisní budík.

5. května 2012 České Budějovice

„To je noční proud,“ informoval mě druhý den odpoledne soused, který bydlel přímo nade mnou. „Ono to vždycky cvakne a pak to bzučí. S tím nic nenaděláte.“

Noční proud? Nezdálo se mi to. Ano, je to možné, ale proč bych měl pocit, že zvuk vychází přímo z bytu? „To bych ale spíš slyšel od jisticů, ne?“ oponoval jsem.

„Přesně tak. Slyšíte to od jisticů, dům je ale starý, platí tady již jiné zákonitosti,“ usmíval se ten chytrák.

„Jak dlouho tady žijete?“ vyzvídal jsem.

„Teprve dva roky. Koupil jsem byt po staré paní. Za pár šupů. Jsme sice takřka v centru, ale všichni ví, že tahle barabizna to bude mít za pár let za sebou...“

„To ale tedy není šťastná investice...“

„To fakt ne, příteli,“ vycenil na mě zuby a už si to štrádoval do schodů.

Tak noční proud...

Eliška o ničem nevěděla, když jsem jí později popisoval odpolední rozhovor se sousedem, jen zakroutila hlavou. „Ten člověk

je divnej, od prvního setkání mi byl nesympatickej... A o tom jeho nočním proudu slyším poprvé.“

Všemocný internet ale radil, že tomu tak skutečně může být. Uklidnilo mě to. Na druhou stranu se mi moc nelíbila představa, že mě bzukot bude otravovat každou noc...

„Je mi jenom divné, že noční proud pouští až takhle později... někdy po půlnoci,“ řekl jsem Elišce u večere. Podívala se na mě jak na malé děťátko. „To tě to pořád trápí? Chtěla bych mít tvé starosti.“

Byla zhruba hodina po půlnoci, když jsem zprudka otevřel oči. Ležel jsem na zádech, odkrytý, a tudíž celý studený. Ač byl květen, byt byl stále velmi chladný. Prostě jako staré stavení někde na vesnici.

Bzučelo to. Ze všech sil. A Eliška opět nic... Až mě to popudilo. Jak bylo možné, že to s ní ani nehne? To měla opravdu tak tvrdé spaní? Nejspíš ano, jinak to nebylo možné.

Tentokrát jsem nečekal, až mi dojde trpělivost. Ne, rovnou jsem vyskočil z postele a nasměroval se ke vchodovým dveřím, za kterými se nacházely jističe. Ty jističe, odkud se měl mnou milovaný zvuk ozývat.

Bylo to možné... Už v předsíni totiž bylo cítit, že je zde zvuk intenzivnější. Pomalu jsem vyndal svazek klíčů a opatrně jsem odemkl. Mobilem jsem posvítíl na plechovou skříň a čekal úlevu. Ta

se ale nedostavila. Na chodbě totiž zvuk slyšet vůbec nebyl. Žádný noční proud, byla to hloupost...

Co to tedy ale bylo? Električka ve zdech? V této oblasti jsem se vůbec nepohyboval, nevěděl jsem, co všechno staré dráty dokážou, ale tak nějak jsem tušil, že se neubírám správnými úvahami. Ne, byla to blbost... a vlastně jsem za to byl i rád, protože pokud by bzučely přímo dráty, nejspíš bych byl ještě nervóznější, že můžeme třeba vyhořet.

Vstoupil jsem zpátky do bytu a polil mě studený pot. Bzuket byl ještě silnější. Měl jsem pocit, že stojím uprostřed včelího úlu. Byl jsem přitom v předsíni. V předsíni, kde se nacházel jen malý botník, věšák na bundy a velké zrcadlo.

Zrcadlo... Nemohlo být něco za ním? Ne, další hloupost, pomyslel jsem si. Ale co kdyby... Cítil jsem se jak v nějaké povídce od Lovecrafta. Nakročil jsem do ložnice, ale po dvou krocích jsem zaváhal. Zrcadlo... Všechno je přece možné!

Třeba je v něm nějaký démon jako ve filmu Vládce temnot, posmíval se mi rozum. Zahnal jsem ho. Neměl jsem chuť na vtipy. Nevěřil jsem, že je v zrcadle peklo, ale bylo možné, že se něco nachází přímo za ním. Něco zapadlého, nějaká blbůstka... Možná i ty včely.

Přistoupil jsem k zrcadlu a hleděl na sebe. Měl jsem kruhy pod očima a u nosu mi rašilo akné. Nebyl to pěkný pohled. Určitě za to mohly ty noční starosti!

Z ložnice se ozvalo jemné zasténání. Zatímco já jsem si lámal hlavu s problémem jak z nějakého amerického hororu, přítelkyně si spokojeně spala. Bůhví, co se jí zdálo. Opět jsem pocítil bodnutí žárlivosti.

Uchopil jsem rám zrcadla, podíval se sám sobě do očí a bojoval se zvláštním strachem, který mě začal obklopovat. Za mnou byla vidět temná kuchyně, nesvítíl jsem v ní. Pohled přes zrcadlo do té tmy mě z nějakého nepochopitelného důvodu znervózňoval. Vzpomněl jsem si na své dětství, kdy jsem se před strašidly schovával tak, že jsem si lehl obličejem ke zdi.

Zrcadlo bylo těžší, než jsem očekával. Vlastně bylo tak těžké, že jsem ho úplně zvednout nedokázal, ale alespoň jsem malinko nadzvedl ode zdi. Dostatečně na to, abych za ně mohl nahlédnout. Co jsem viděl? Nic... Holou zeď, nic zatoulaného.

Nevím, jestli jsem cítil úlevu, nebo zklamání. Nejspíš ve mně bojovalo obojí. Když jsem ale ulehal do postele, byl jsem pevně rozhodnutý, že tu záhadu vyřeším. Co nejdřív... Báł jsem se o své duševní zdraví. Tu noc jsem nakonec opět usnul poměrně rychle. Dá se říct, že až spokojeně. Ráno jsem nic zvláštního neslyšel, nebyť rušné ulice, byla by to nádhera.

Žižkova třída

6. května 2012

České Budějovice

Druhý den jsem si domů pozval kamaráda, kterému nikdo neřekl jinak než Psycho. Byl to totiž člověk, který byl posedlý všemi možnými horory, béčkovými filmy a vůbec prapodivnými zálibami. Já si ho ovšem domů vzal z jiného důvodu – věděl jsem, že mezi jeho koníčky patří také elektřina. Jakkoliv to zní zvláště, protože Psycho byl archeolog, něco jako Indiana Jones, jen bez bičíku a bouchačky. Když o tom tak přemýšlím, tak tato profese k němu dokonale padla. Vzpomínám si, s jakou láskou opečovával kostry nalezené na Piaristickém náměstí v Českých Budějovicích, kde se konal archeologický výzkum.

„Od mrtvých se musíme učit. Oni jsou klíčem,“ vždycky povídal.

„Nezlobí se, když je stěhujete z místa jejich posledního odpočinku?“ narážel jsem na Piaristické náměstí.

„Nezlobí,“ usmál se.

Večer jsme vypili několik piv, dali si pár panáků a já každou minutu očekával, že se ozve bzukot. Že včely opět opustí svůj úl. Vyrazí zaútočit na mé nervy.

Jenomže byly už dvě hodiny po půlnoci a nic se nedělo.

„Kluci, jdu spát,“ oznámila nám Eliška. Nebylo se čemu divit, ráno vstávala do práce, stejně jako my všichni.

Psycho se také zvedl. „Véno, díky za pivka, příště bude párty u mě,“ oznámil mi.

Nějaká párty mě nezajímala. Zajímalo mě, co mi sakra bzučí v bytě.

„Počkej ještě chvíli, mám tu poslední kousky, byla by škoda je nevypít.“

„Když jinak nedáš,“ usmál se Psycho.

Ve čtvrt na čtyři vytuhl. Seděl opřený o gauč a spokojeně odfukoval. O pět minut později se ozval bzukot. Vyletěl jsem jak čertík z krabičky. Přiskočit jsem k němu a začal s ním cloumat.

„Co je?“ zareagoval popuzeně. Oči ani neotevřel.

„Slyšíš to? Slyšíš?“ drmolil jsem.

„Slyším leda prd,“ zachechtal se a o sekundu později si chrápnul.

Ještě jednou jsem do něj strčil, ale věděl jsem, že je to marné.

„Tobě už zpívají maximálně tak andělíčky v hlavě, co?“ řekl jsem mu a odešel do ložnice. Na chodbu jsem se vykašlal. Věděl jsem, že nic nenajdu.

Tentokrát mi trvalo snad půl hodiny, než jsem zabral. Hlava se mi motala a začínala se ozývat žáha. Uprostřed týdne ideální stav.

Když jsem se ráno probudil, Eliška s Psychem už byli pryč. Zanechala mi textovku, že ho vzbudila a odvezla domů. V jedenáct

dopoledne mi mobil zapípal znovu, tentokrát to byl Psycho. Děkoval mi za pěkný večer a za to, že si musel vzít dovolenou. Dotázal jsem se ho, zda ho v noci nebudilo bzučení. Odpověděl mi, že mi bzučí leda v hlavě. I to bylo možné. Popravdě mě to už napadlo... a malinko vystrašilo.